

1 UVOD

Pojam transportnog sredstva obuhvata sve tehničke uređaje kojima se može prenositi sirovina, poluproizvod ili gotov proizvod. Transportna sredstva imaju značajnu ekonomsku ulogu, u svrhu smanjenja troškova između dobavljača, proizvođača i potrošača.

Sa razvojem mašinske i elektro industrije došlo je do razvoja saobraćaja. Saobraćaj je imao bitnu ulogu u obavljanju trgovine.

Tako su se razvile sljedeće vrste saobraćaja: drumski, željeznički, vazdušni, vodeni, poštanski, cjevovodni.

Takođe, ono što je bitno napomenuti jeste da je moguće kombinovati 2 ili 3 vrste saobraćaja kako bi se optimizovao transport. Tu važnu ulogu imaju upravo pretovarna sredstva i sredstva u kojima se prevozi roba.

Zbog različitih dijelova i sistema tehnološkog procesa proizvodnje, nastala su specifična sredstva za transport robe u proizvodnji, kao i druge operacije vezane za transport: utovar, istovar, skladištenje materijala.

Sredstva se sve više prilagođavaju sistemu, dijelovima i tehnološkom procesu proizvodnje, kao i izvršavanju funkcije transporta u skladu s određenim radnim operacijama, ujedinjujući se sa sredstvima rada, tj. strojevima, u jedinstvenu cjelinu sredstava za rad određene vrste i sistema proizvodnje.

Da bi se realizovao transport preko mora u kombinaciji sa onim kopnenim, potrebna su transportna sredstva koja će vršiti utovar i istovar, te sredstva naravno koja će transportovati tu robu s jednog mjesta na drugo.

Tako, na primjer, kopnena sredstva za prevoz kontejnera transportuju kontejnere do pomorskih terminala, nakon čega specijalizovana transportna (pretovarna sredstva) prenose kontejnere na specijalne brodove koji su upravo izgrađeni za prevoz kontejnera.

Transport preko mora se takođe može vršiti avio prevozom. Kopnena sredstva za prevoz transportuju robu do terminala, odakle se roba pretovarnim sredstvima prenosi u avione za transport robe.

Takvi uređaji postaju specifični po svojim konstrukcijskim, vučnim i manevarsko–operativnim karakteristikama. Transportna sredstva u proizvodnji i trgovini, kao i njihovo uklapanje u proces proizvodnje imaju veliki značaj za efikasnost i ekonomičnost proizvodnje, produktivnost rada, što sve povećava finansijsku dobit preduzeća.

Transportna infrastruktura se sastoji od puta, terminala i postrojenja za parkiranje i servisiranje. Za drumski, željeznički i cjevovodni transport mora biti izgrađen put kojim će se vozila kretati. Vodeni i vazdušni saobraćaj ne zahtjevaju određenu putanju, jer vodene i vazdušne linije ne moraju biti napravljene. Ova dva vida transporta zahtjevaju fiksnu infrastrukturu na terminalima.